

Vrijmetselaar Mozart

Wij besteden aandacht aan de enthousiaste vrijmetselaar Mozart en dan vooral aan zijn vrijmetselaarscantates. We zullen daarvoor *primair* de politieke en ‘spiritueel-religieuze’ omstandigheden ten tijde van zijn vrijmetselaarschap belichten, dus de *idee- en cultuurgeschiedenis*, maar ook de oorsprong en ontwikkeling van het fenomeen Vrijmetselarij.

Mozarts maçonnieke cantates geven een uniek inzicht in de politieke omstandigheden waarin de Weense loges moesten werken onder de verlichte monarch Joseph II. Ook de spiritueel-filosofische aspecten komen er duidelijk in naar voren: politieke en religieuze verdraagzaamheid, ook al door vrijmetselaar Lessing in zijn toneelstuk Nathan der Weise ten tonele gebracht. Maar ook Beethovens Trauerkantate auf den Tod Kaisers Joseph II (1790) met de indringende aria *Da stiegen die Menschen an's Licht* geeft uiting aan de strijd tegen onwetendheid en fanatisme (ook Beethoven had intensieve contacten met vrijmetselaren in Bonn).

Op 30 september 1791, vindt in Wenen de première plaats van *Die Zauberflöte*, een opera met overduidelijke maçonnieke thematiek en het is al direct een eclatant succes: in oktober 1791 de vierentwintigste opvoering. Maar al snel wordt het stuk in München op de (Beierse) katholieke Index van verboden werken gezet. Zat dan in die opera een ‘gevaarlijke’ dubbele bodem?

Programma

Alle maçonnieke cantates van Mozart worden ten gehore gebracht binnen het specifieke onderdeel van elk college. De volgende onderdelen komen daarbij aan de orde:

- de ‘Cambridge Platonists’. Plato’s deugdenleer. De ‘sacrale geometrie’ als uitvloeisel van Plato’s *Timaeus* in de maçonnieke symboliek. Plato’s ‘innerlijke geestesoog’.
- Het ontstaan van ‘Freemasonry’ in Engeland (1717) en de verbreiding naar het continent.

- de plaats van 'Freimaurerei' binnen de 'Verlichting'. Joseph II als 'verlichte monarch'.
- plaats, actualiteit en functie van Mozarts cantates.
- repressie van de 'Freimaurerei' door politiek en kerk (Inquisitie en censuur).
- de 18e-eeuwse 'Egyptosophie' en de invloed ervan op de 18e - eeuwse Vrijmetselarij. Mozarts Die Zauberflöte.
- Beethovens Trauerkantate auf den Tod Kaisers Joseph II. Zijn Ode an die Freude.

Cursusnummer	x22ZN-1G18
Docent	<i>Henk Schoonhoven</i> Henk Schoonhoven was universitair docent Griekse en Latijnse Taal en Cultuur aan de Rijksuniversiteit Groningen. Hij verzorgt al vele jaren cursussen voor HOVO Noord-Nederland.
Vakgebied	Kunst- en cultuurgeschiedenis
Seizoen	2022-najaar
Dag	Vrijdag
Inschrijven voor	vr 23 sep. 2022
Tijd	11.00-13.00
Cursusdata	07-okt., 14-okt., 28-okt., 04-nov., 11-nov., 18-nov.
Prijs	€ 145,-
Aantal colleges	6
Werkvorm	Hoorcollege met ruimte voor vragen en discussie
Cursusmateriaal	syllabus, verkrijgbaar via de docent (€ 5,00)